

DAKLE, ŠTO JE TO
**SEKSUALNO
ZLOSTAVLJANJE?**

Da li ti je neprijatno kada te gledaju ili te dodiruju?

Neko ti je poslao neke fotografije golih ljudi?

Sumnjaš da postoji skriveni razlog?

Nisi siguran da li i ti to želiš da uradiš?

Je li počeo krivični postupak?

**NISTE JEDINI KOJI
POSTAVLJAJU OVA
PITANJA.**

**PROČITAJ PRIČE DRUGIH
I SAZNAJ O PRAVIMA
KOJA IMAŠ!**

DRAGO MI JE ŠTO SI MI REKLA!

Kako si dušo? Sinoć si došla tako neraspoložena.

Ma nije ništa...

Ok, samo pitam jer si se do sada uvijek vraćala kući nasmijana.

Kažem ti da nije ništa!!!

Dobro, dobro. Ako budeš htjela da pričamo, tu sam.

Nije ništa posebno bilo, posvađali smo se...

O dušo, baš mi je žao. Što se desilo?

...stalno mi je govorio da ja njega ne volim...

A zašto on to misli?

Nemam pojma... ili... samo, nemoj sad da se izbezumiš.

Potrudicu se :)

Pa... mi još nismo... mislim.... On misli da druge djevojke koje imaju 15 godina ne misle da je velika stvar da spavaju sa nekim. A nije da ja od toga pravim neki problem, nego, mi smo zajedno samo I ... ja Ne znam... razumiješ.

Razumijem. Još nisi spremna ili ne želiš da se to desi sada.

Tačno!

Prije nego što to učiniš prvi put (a i svaki put), najvažnije je da si sigurna da to želiš i da tvoj partner želi isto što i ti.

On kaže da ako ga ja stvarno volim ne bih trebala ni tren razmišljati nego bih imala s njim seksualne odnose.

Ljubavi, voljeti nekoga nije isto što i željeti da budeš s njim. Ti su osjećaji odvojeni.

Ne razumijem. Jer, meni se on stvarno sviđa...

Ako ne želite oboje da se to desi, a on te emotivno ucjenjuje ili vrši pritisak na tebe, to samo dokazuje da je njemu njegova volja važnija nego tvoji osjećaji ili namjere.

Ali ja ne želim da ga povrijedim. I ne želim da on raskine sa mnom...

Naravno, dušo. Ali tu se radi o tome da li on kontroliše svoju želju i to nije tvoja krivica. Znaš, ti nisi ni na koji način odgovorna za njegova osjećanja.

Ali, da li to onda znači da on mene ne voli?

Ne znam. Možda on misli da te voli, ali se ljubav nikada ne pokazuje tako što se vrši nasilje ili pritisak.

Oh, tako mi je neprijatno...

Drago mi je da si mi rekla. I zaista sam ponosna na tebe što si u stanju da kažeš ne!

roditelj

O SEKSUALNOSTI JE ČESTO TEŠKO GOVORITI. POSEBNO AKO OSJEČAŠ SRAMOTU, KRIVICU ILI STRAH KADA O TOME PRIČAŠ.

NISI SAMA! AKO TE NEŠTO POVREĐUJE ILI IMAŠ PITANJA, RAZGOVARAJ O TOME SA ODRASLOM OSOBOM ZA KOJU ZNAŠ DA MOŽEŠ DA JOJ VJERUJEŠ. MOŽDA JE TO RODITELJ, ČLAN PORODICE, NASTAVNIK, PSIHOLOG, BILO KO ZA KOGA OSJEČAŠ DA MU SE MOŽEŠ OTVORITI I DA ĆE TE SASLUŠATI.

TVOJA MOGUĆNOST DA SE PRISTANEŠ ZAVISI OD TVOG UZRASTA: SAMO DIJETE KOJE IMA PO ZAKONU DOVOLJNO GODINA DA BUDE SEKSUALNO AKTIVNO MOŽE DA DA ODGOVARAJUĆU SAGLASNOST ZA INTIMNI ODNOS.

SEKS JE SAMO ONO NA ŠTO TI PRISTANEŠ. U SVAKOM DRUGOM SLUČAJU JE NASILJE. A TAKOĐE JE ZLOSTAVLJANJE AKO TE NEKO ISKORISTI JER IMAŠ NEKI INVALIDITET ILI SI PIJANA ILI SI BEZ SVIJEŠTI I NE MOŽEŠ ZBOG TOGA REALNO DA RASUĐUJEŠ O SITUACIJI U KOJOJ SE NALAZIŠ.

NIKADA NE TREBA DA SE STIDIŠ DA TRAŽIŠ POMOĆ!

AKO NE ZNAŠ SA KIM BI RAZGOVARALA, MOŽEŠ DA POZOVEŠ TELEFONSKU LINIJU ZA POMOĆ I BESPLATNO RAZGOVARAŠ SA NEKIM KO TE RAZUMIJE I MOŽE TI POMOĆI DA ODLUČIŠ ŠTO TREBA DA URADIŠ. KONTAKT ZA POMOĆ MOŽEŠ NAĆI NA SLEDEĆEM LINKU:

[HTTP://SOSPODGORICA.ME/](http://sospodgorica.me/) SOS TELEFON ZA ŽENE I DJECU ŽRTVE NASILJA PODGORICA: 020 232 254

[HTTPS://CGZENSKILOBI.WIXSITE.COM/DOBRDOSLI](https://cgzenskiobi.wixsite.com/dobrodosli)
[HTTPS://M.FACEBOOK.COM/PG/ANIMNPOVJERLIVO24H/](https://m.facebook.com/pg/animnopoivjerljivo24h/)

CRNOGORSKI ŽENSKI LOBI (SOS ZA ŽRTVE TRGOVINE LJUDIMA; SOS TELEFON ZA ŽRTVE SEKSUALNOG NASILJA; TELEFON ZA ŽENU I DJECU ŽRTVE NASILJA; SOS BERANE);

ZA INFORMACIJE, POMOĆ I PODRŠKU POZOVU: SIGURNA ŽENSKA KUĆA 069 013 321
SOS TELEFON ZA ŽENE I DJECU ŽRTVE NASILJA, NIKIŠIĆ 080 111 111

SOS TELEFON ZA ŽRTVE SEKSUALNOG NASILJA: 020 250 750 (ANONIMNO I POVJERLJIVO)

ZAŠTITNIK LJUDSKIH PRAVA I SLOBODA CRNE GORE (OMBUDSMAN) JE INSTITUCIJA KOJA POSTOJI DA ŠTITI, UNAPREĐUJE I PROMOVUJE TVOJA PRAVA.

OMBUDSMANU SE MOŽEŠ OBRATITI TELEFONOM NA BROJ: 020 225 395 ILI NA E-MAIL: [DJECA@OMBUDSMAN.CO.ME](mailto:djeca@ombudsman.co.me)

EVROPSKA LINIJA ZA POMOĆ DJECI: 116-111. PRONAĐI OVAKVU LINIJU U TVOJOJ ZEMLJI [HTTPS://WWW.CHILDHELPLINEINTERNATIONAL.ORG/CHILD-HELPLINES/](https://www.childhelplineinternational.org/child-helplines/)
[CHILD-HELPLINE-NETWORK/](http://child-helpline-network/)

[HTTPS://CGZENSKILOBI.WIXSITE.COM/DOBRDOSLI](https://cgzenskiobi.wixsite.com/dobrodosli)

ZNAČI, TO JE SEKSUALNO ZLOSTAVLJANJE?

Možda si čuo da je nastavnik fizičkog napustio škole, I ja sam tu da o tome pričamo.

Jesu li ga stvarno izbacili iz škole?

Rekli su mi da je izbačen iz škole jer ga je jedan roditelj optužio da je seksualno zlostavljao jednu djevojčicu.

Škola je odgovorna da te zaštiti od seksualnog zlostavljanja. To znači da niko ne smije da te dodiruje ako se ti sa tim ne saglasiš. Naročito ne neko ko je odgovoran za tebe.

Znači to je seksualno zlostavljanje?

Da, ali takođe nije u redu ni da se, na primjer, daju komentari ili ponude od kojih ti je neprijatno ili se osjećaš poniženo ili postideno.

Dobro, ali što ako je ona to pogrešno shvatila?

Ako je nešto uvredljivo, to se mora istražiti, bez obzira ko je počinilac. Zato je važno da se o tome obavijeste odrasli. Obrati se osobi kojoj vjeruješ kako bi pronašao pravo rješenje tako da ti i tvoji prijatelji budete bezbjedni.

Čuo sam i da je vrijeđao tu djevojčicu u svlačionici. Ali mislim da se samo šalio...

Sve vrste nasilja su zabranjene. Ako ti se neko ruga ili ti upućuje nepristojne riječi, seksualno šale koje te posramljuju, i to je zlostavljanje.

Ja mislim da je samo stvar u tome da mu se ona sviđala. Moj drug kaže da su se mnogo družili poslije treninga.

Da, i čuo sam i da su izlazili.

Čak i ako odnos između nastavnika i učenika može da izgleda kao ljubav, njihovi položaji nisu podjednaki I nastavnik jednostavno zloupotrebljava svoj autoritet i povjerenje učenika, a to nikada nije u redu.

Ali što ako se ona saglasila?

Nije važno. Uvijek je to pitanje slobodnog i nezavisnog izbora. Učenik, zbog svog uzrasta, ne može imati zaista slobodnu volju jer je nastavnik taj koji ima autoritet i povjerenje učenika i zato takav odnos nikada ne može biti u redu.

Ali i učenica je kriva, ako dozvoli da se to desi...

Seksualno zlostavljanje nikada nije krivica djeteta. U većini slučajeva to se ne otkrije jer je dijete sramota što se to desilo ili samo sebe krivi. Seksualna prinuda, prisila ili prijetnja uvijek su krivična djela.

SEKSUALNO ZLOSTAVLJANJE JE KAŽNJIVO. ČAK I AKO GA POČINI RODITELJ, NASTAVNIK, TRENER ILI NEKO KO TI JE UZOR I OD KOGA ZAVISIŠ. ILI ČAK DRUGO DIJETE ILI MLAĐA OSOBA. POSTOJE ZA TO ZAISTA STROGA PRAVILA I KAZNE.

VJERUJ SEBI AKO IMAŠ LOŠ OSJEĆAJ, ČAK I AKO SI SAMO VIDIO ILI ČUO ZA ZLOSTAVLJANJE.

INTIMNI KONTAKT IZMEĐU NASTAVNIKA I UČENIKA UVIJEK PREDSTAVLJA ZLOSTAVLJANJE. KAO I U DRUGIM SLUČAJEVIMA SEKSUALNOG ZLOSTAVLJANJA, TO JE UVIJEK ODGOVORNOG ODRASLE OSOBE, UČENIK NIJE KRIV.

AKO TE NEKO NATJERA NA SEKSUALNU AKTIVNOST PROTIV TVOJE VOLJE, TA JE OSOBA POČINILA KRIVIČNO DJELO. NIKO TE NE MOŽE PRISILITI DA SE SASTANEŠ S NJIM, DA GA ZAGRLIŠ ILI POLJUBIŠ. TAKOĐE JE KAŽNJIVO AKO NEKO NA TEBE VRŠI PRITISAK, DODIRUJE TE, MAZI TE ILI TE PRISILJAVA DA GLEDAŠ PORNO FILM. UZ TO, ZABRANJENO JE I DA TI NEKO DODIRUJE GENITALIJE PROTIV TVOJE VOLJE, NATJERA TE DA MASTURBIRAŠ PRED NJIM ILI TE TJERA NA SEKSUALNI ODNOS.

psiholog

ŠTO AKO ON IMA SKRIVENE NAMJERE?

Zdravo, nisam vas nikada ranije zvala, ali mi treba savjet jer imam prijateljicu i ... malo sam zabrinuta za nju.

Zdravo! Drago mi je što si me nazvala.

Do sada je govorila da će da polaže prijemni ispit za jedan jako dobar fakultet, a sada je gotovo nikad nema u školi i ima puno izostanaka.

Da li se nešto dogodilo?

Ima nekog novog prijatelja, nekog starijeg lika sa kojim se često sastaje.

Možeš li mi još nešto reći?

Upoznali su se na nekoj žurci, obično nas iz Doma za djecu ne puštaju uveče napolje, ali ona je pobjegla to veče. Od tada je s njim, sa mnom više zapravo i ne priča. On dolazi da je pokupi autom, stalno je vodi na razna mjesta, u bioskop, u grad, svuda.

Razumijem da ti to teško pada.

Znači potpuno se promijenila. Jedva da se družimo, a kad je s nama ponaša se čudno, nervira se oko svega, misli da može sve.

Možeš li s njom o tome razgovarati?

U posljednje vrijeme jedva da se i viđamo. Ona samo ponekad odgovori na čat, ponaša se uvrnuto čak i kad je u Domu, ponekad me veselo grli, a ponekad samo zalupi vratima.

Dobro je da si odlučila da nas pozoveš, jer je tvoja prijateljica možda u vezi u kojoj sada uživa, ali to može biti i opasno.

Zašto može biti opasno?

Ponekad se dešava da odrasli izgrade bliski odnos i povjerenje kod djeteta ili mlade osobe, poklanjaju im moderne i skupe stvari, ali ne zato što ih vole, već da ih navedu da urade neke stvari i da ih dovedu do toga da ne mogu da kažu ne, čak i ako se nađe u situaciji koja im se uopšte ne sviđa.

Ja ne znam tog lika, ali ću da poludim ako mi povrijedi prijateljicu...

Jesi li ikada o ovome razgovarala sa nekim drugim, sa nekim odraslim? Na primjer, da li su u školi možda primijetili da se nešto desilo.

Ona bi me mrzila kad bih ja o tome pričala. Ali s njom je sada nemoguće razgovarati!

Nije ona za to kriva, a nisi ni ti. Nju treba zaštita od tog čovjeka. Ako tražiš pomoć za nju, to ne znači da si je izdala, već da se boriš za nju.

Došli su ostali. Moram da idem.

POSTOJI BESPLATNA I ANONIMNA TELEFONSKA LINIJA ZA POMOĆ DJECI. AKO ŽELIŠ DA SA NEKIM PODIJELIŠ ŠTO TI JE NA UMU, AKO SI USAMLJEN, NE ZNAŠ KOME DA SE OBRATIŠ, POZOVU OVU LINIJU. ONI ĆE TE SASLUŠATI I PRIHVATIĆE TE.

[HTTP://SOSPODGORICA.ME/](http://sospodgorica.me/) SOS TELEFON ZA ŽENE I DJECU ŽRTVE NASILJA PODGORICA: 020 232 254

ZA INFORMACIJE, POMOĆ I PODRŠKU POZOVU:
SIGURNA ŽENSKA KUĆA 069 013 321
SOS TELEFON ZA ŽENE I DJECU ŽRTVE NASILJA,
NIKŠIĆ 080 111 111

ZAŠTITNIK LJUDSKIH PRAVA I SLOBODA CRNE GORE
(OMBUDSMAN) JE INSTITUCIJA KOJA POSTOJI DA ŠTITI,
UNAPREĐUJE I PROMOVUJE TVOJA PRAVA.

OMBUDSMANU SE MOŽEŠ OBRATITI TELEFONOM NA BROJ:
020 225 395 ILI NA E-MAIL:
DJECA@OMBUDSMAN.CO.ME

EVROPSKA LINIJA ZA POMOĆ DJECI: 116-111. PRONAĐI
OVAKVU LINIJU U TVOJOJ ZEMLJI
[HTTPS://WWW.CHILDHELPLINEINTERNATIONAL.ORG/CHILD-HELPLINES/CHILD-HELPLINE-NETWORK/](https://www.childhelplineinternational.org/child-helplines/child-helpline-network/)

AKO IMAŠ LOŠ OSJEĆAJ ILI AKO IMAŠ UTISAK DA NEKO IMA SKRIVENE NAMJERE PREMA TEBI ILI TVOJOJ PRIJATLJICI, RAZGOVARAJ SA ODRASLOM OSOBOM KOJOJ VJERUJEŠ!

AKO NEKO KORISTI DJECU ZA SEKSUALNE POTREBE U ZAMJENU ZA POKLONE, ALKOHOL, CIGARETE, RAZNA OBEĆANJA ILI NOVAC, TO SE SMATRA ISKORIŠĆAVANJEM I MOŽE DA SE SHVATI I KAO DJEČJA PROSTITUCIJA. SVAKO KO KORISTI, UBJEĐUJE ILI PRISILJAVAJE DIJETE DA TO RADI ČINI KRIVIČNO DJELO.

NIJE VAŽNO DA LI JE DIJETE DOVOLJNO STARO DA DA SAGLASNOST ZA SEKS, UVIJEK JE KRIVIČNO DJELO KAD ODRASLA OSOBA DAJE BILO ŠTO DIJETU U ZAMJENU ZA SEKS S NJIM.

telefonska linija
za pomoć

IZLAZAK NA SASTANAK

KAD NEKO GRADI ODNOS I POVJERENJE SA DJECOM DA BI ONA PRIHVATILA SEKSUALNI ODNOS ILI DA BI SEBI OLAKŠAO SEKSUALNI KONTAKT, TO SE ZOVE "GRUMING" (GROOMING) ILI "PRETVARANJE". TO JE JEDAN OBLIK SEKSUALNOG ZLOSTAVLJANJA. MOŽE SE DEŠAVATI I ONLAJN I OFLAJN. TAKVE OSOBE POKUŠAJU DA SE PRETVARAJU I STVORE ILUZIJU PRIJATELJSTVA ILI LJUBAVNE VEZE SA DIJETETOM.

Čao, imaš li malo vremena?

Naravno. Šta ima? Nismo se dugo vidjeli!

Pa, svašta se dešava.... Ima jedan momak, dopisujemo se već neko vrijeme.

Super! Jesi ga upoznao onlajn?

Aha. Pisao mi je, počeli smo da čatujemo i ustvari, on je tako super. U potpunosti razumije kroz šta ja prolazim, jer i njega su maltretirali. Ali, recimo da su njegovi roditelji mnogo lakše prihvatili da je on gej.

I, jeste li se već sreli?

Pa, u tome je stvar. On nije odavde, ali dolazi ovog vikenda i želi da se sastanemo.

To je baš uzbudljivo! I, što znaš o njemu?

Jako je pažljiv, uvijek pita što se sa mnom dešava, zna sve i o mojim prijateljima, Usput budi rečeno, ima i vozačku dozvolu, tako da mislim da ima više od 18 godina.

Dobro. A ima li slika na svom nalogu?

Naravno, proputovao je skoro cijeli svijet. Provjerio sam da li mu je profil lažan, ne brini.

Dobro onda, što misliš?

Ne znam. Čini se da je u redu... on fotografije stalno, tako da obično nije na slikama. Ali ima pratioce na Instagramu i na *Snapchatu* je.

Pa, nije na odmet biti oprezan. Jeste li razgovarali putem video poziva?

Ne, on želi da to bude izlazak na slijepo.

Dobro, ali ipak, bilo bi korisno i važno razmisliti o toj situaciji. Ako odlučiš da ideš jer misliš da je bezbjedno, barem reci nekome gdje se sastajete, ako je moguće odrasloj osobi, tako da znaju tačno gdje si i sa kim.

Da, naravno. Ali bi moji roditelji šiznuli. Moj drug će biti kod svog tate... Možda bih mogao da zovnem rođaka, on je prilično kul.

Eto, to zvuči kao dobra ideja, možda bi mogao čak i da bude u blizini. Gdje ste dogovorili mjesto susreta?

On će me pokupiti nakon časa plivanja i onda idemo da napravimo par fotografija. Ima neki projekat i kaže da bih se ja uklopio.

Razumijem što hoćeš da kažeš ali ...

Što je najgore što se može desiti?

Pa, znaš da si zakonski odgovoran da odlučiš da li želiš da imaš seksualni odnos ili ne, ali to ne znači da on može da radi sa tobom nešto što ti ne želiš. Ni slike, ni bilo šta drugo!

Dobro...

U svakom slučaju, zar ne misliš da bi bilo bolje da se sastanete negdje gdje ima više ljudi. Upravo je izašao novi film.

Samo bih volio da to ispadne dobro.

Mislim da treba sebi da daš malo vremena. Ako se ne osjećaš ugodno pored njega, biće najbolje da odustaneš.

Da, to je sigurno. Hvala! Razmisliću. Možemo li i sutra razgovarati?

Naravno.

VRŠNJAČKA PODRŠKA SU UČENICI KOJI PRUŽAJU PODRŠKU SVOJIM VRŠNJACIMA KADA ONI IMAJU POTREBU DA IH PITAJU ILI SE NAĐU U PROBLEMU. S NJIMA MOŽEŠ DA RAZGOVARAŠ OTVORENO I U POVJERENJU, A AKO JE POTREBNO ONI MOGU KONTAKTIRATI ODRASLE KOJI MOGU POMOĆI.

AKO NEKI PRIJATELJ KOGA IMAŠ ONLAJN ILI NEKO NA INTERNETU PONUDI DA SE SASTANE SA TOBOM DA BI NAPRAVIO SEKSUALNO EKSPLICITNE (NAGE) FOTOGRAFIJE ILI DA BI IMAO SEKSUALNI ODNOS SA TOBOM, TA OSOBA ČINI KRIVIČNO DJELO.

vršnjačka podrška

NA NAŠEM GRUPNOM ČATU KRUŽE NEKE FOTOGRAFIJE

PRIJAVI SLUČAJ, NEMOJ GA IGNORISATI!
NEZAKONITI SADRŽAJI MOGU SE
ANONIMNO PRIJAVITI POSEBNIM
LINIJAMA ZA POMOĆ NA INTERNETU I
ONI TO MOGU DA UKLONE. MOGU DA
TRAŽE DA HOST NA CENTRALNOM NIVOU
OBRIŠE TAKAV SADRŽAJ. PRONAĐITE
KOME DA SE OBRATITE U VAŠOJ ZEMLJI:
WWW.INHOPE.ORG

Treba da razgovaramo o nečemu ozbiljnom.

Zdravo, kako ste?

Znate, u drugom odjeljenju imaju novog učenika.

Da, mislim da sam čuo ponešto o njemu, ali mu ne predajem.

Neka su djeca počela da ga maltretiraju da provjere da li je zaista tako loš kao što se priča. Zapravo svi mu se sada rugaju.

To zvuči prilično zabrinjavajuće. Dodite ovamo da mirno popričamo... Recite mi što se desilo!

Pa u početku je djelovalo zabavno, ali sad vidimo da je uvrnuto sve to što se dešava. Neka djeca iz njegovog odjeljenja napravila su lažni profil i počela da mu pišu kako je sladak, kako su mu dobri crteži na Instagramu, kako je zgodan... takve stvari...

Da li je više djece vodilo taj profil?

Troje u početku, nakon toga nemam pojma.

Dobro.

Stalno su mu pisali na čatu, ujutro, uveče i nakon toga su se stvari izmakle kontroli. Možete da pretpostavite.

Znači izdali su ga...

Ali to nije kraj priče. Jer se to proširilo, neke slike i poruke su počele da kruže naokolo. On sigurno ne bi volio da to bilo ko vidi... A čak ih je i moj brat dobio u jednoj privatnoj poruci i mi smo ih dobili na odjeljenski grupni čat. Ko zna ko ih je sve još dobio...

Zaista mi je drago što ste mi rekli. Ovo ne samo da je zlo i opasno, već može da bude i krivično kažnjivo.

Ne bismo da se zna da smo mi to prijavili...

Naravno, ovo ostaje među nama. Hvala što ste mi ukazali povjerenje. Ja ću razgovarati sa njegovim nastavnikom, i uradićemo sve što možemo da ovo riješimo.

Što će sad da se desi? Treba li da napravimo slike ekrana na kojima su te fotografije?

Ako je neka slika javno dostupna, treba je obrisati i odmah prijaviti i ne treba je dalje širiti. Znate li kako se to radi?

Mislim da da.

Mogu vam pokazati, ili neko drugi može oko toga da vam pomogne. Ali, ako jasno kažete na vašoj čat grupi da se ne slažete sa tim što se dešava, i to može da popravi situaciju.

Treba i sa tim dječakom da razgovaramo, ali ne bih da on onda uradi nešto glupo... ili da se naljuti na nas.

Nažalost, od tog bola ga ne možemo zaštititi, ali mu možemo pomoći i možemo ga podržati da to sve lakše prebrodi. Zajedno ćemo da razmislimo o tome što bi bilo najbolje rješenje!

KADA NEKOME POŠALJEŠ DIREKTNE SEKSUALNE FOTOGRAFIJE, VIDEO SNIMKE SEBE ILI EROTSKE PORUKE SA SVOG MOBILNOG TELEFONA ILI PUTEM INTERNETA, TO SE NAZIVA 'SEKSTING'. AKO SI MLAĐI OD 18 GODINA, TO ONDA PREDSTAVLJA PORNOGRAFSKI SNIMAK!

ONLAJN ZLOSTAVLJANJE MOŽE BITI SEKSUALNO ILI NA NEKI DRUGI NAČIN UVREDLJIVO (NPR. PRITISAK DA URADIŠ NEŠTO SEKSUALNO, ČAK I AKO NE ŽELIŠ, DA TI ŠALJU SLIKE, DA TE ISKORIŠĆAVAJU). TO OBUHVATA I DOBIJANJE TVOJIH LIČNIH PODATAKA PROTIV TVOJE VOLJE, UCJENE, ISKLJUČIVANJE, TROLING, MALTRETIRANJE KOMENTARIMA I SLIČNIM PONAŠANJEM.

učitelj

SVAKO KO ČUVA ILI ŠIRI SLIKE SEKSUALNE PRIRODE KOJE PRIKAŽUJU DIJETE (DIJETE JE I TINEJDŽER MLAĐI OD 18 GODINA) I ODGOVARAJUĆE JE STAROSTI, MOŽE ZA TO DA SE POZOVE NA ODGOVORNOST!

DA BI SE DJECA ZAŠTITILA VAŽNO JE OBAVIJESTITI ODRASLE. AKO JE U NAJBOLJEM INTERESU DJETETA O KOME JE RIJEČ, NEKI ODRASLI MOGU IMATI OBAVEZU DA PRIJAVE SLUČAJ SLUŽBI ZA ZAŠTITU DJECE (TO UKLJUČUJE NASTAVNIKE, PEDIJATRE ILI STRUČNJAKE KOJI SU ZADUŽENI ZA DOBROBIT DJECE).

AKO DOBIJEŠ FOTOGRAFIJE ILI VIDEO SNIMKE TAKVE VRSTE OD PRIJATELJA, NISI URADIO NIŠTA LOŠE, ALI AKO IH SAČUVAŠ NA SVOM TELEFONU I TO MOŽE BITI KAŽNJIVO. TREBA ODMAH DA IH OBRISIŠ I NE TREBA DALJE DA IH ŠIRIŠ NITI ŠALJEŠ BILO KOME.

PRUŽI PODRŠKU ONOME KO JE POVRIJEĐEN DA SE ŠTO PRIJE OPORAVI!

DA LI JE TO KRIVIČNO DJELO?

U OČIMA ZAKONA, SLIKE KOJE PRIKAZUJU DIJETE MLAĐE OD 18 GODINA U SEKSUALNOJ SITUACIJI ILI SUGERIŠU SEKS, POKAZUJU GENITALIJE, TO SE SMATRA DJEČJOM PORNOGRAFIJOM.

SVAKO KO NAPRAVI, ČUVA, STAVI NA RASPOLAGANJE, ŠIRI ILI SVJESNO POSJEĆUJE SAJTOVE DA BI GLEDAO OVAKVE VRSTE FOTOGRAFIJA ILI VIDEO SNIMAKA MOŽE ZA TO BITI KAŽNJEN. ZAKON ŠTITI DJECU MLAĐU OD 18 GODINA TAKO ŠTO KAŽNJAVA PRAVLJENJE, I OBJAVLJIVANJE SEKSUALNIH FOTOGRAFIJA I VIDEO SNIMAK.

GODINE STAROSTI KOJE NEKO TREBA DA IMA DA BI KRIVIČNO ODGOVARAO NISU ISTE U SVAKOJ DRŽAVI. MOGUĆE JE DA JE NEKO "KRIVIČNO ODGOVORAN" ČAK I AKO JE MLAĐI OD 18 GODINA. NAJMANJA STAROST ZA KRIVIČNU ODGOVORNOST JE ČESTO 14 GODINA KAO ŠTO JE TO U MAĐARSKOJ, NJEMAČKOJ I RUSIJI, ALI, DRUGAČIJE JE U NEKIM DRUGIM DRŽAVAMA: U FRANCUSKOJ I GRČKOJ JE TO 13 GODINA; U BELGIJI, HOLANDIJI I TURSKOJ JE 12, A U VELIKOJ BRITANIJ I ŠVAJCARSKOJ JE 10.

Zdravo, imam pitanje

Zdravo! Izvoli!

Pa, jednu moju prijateljicu je upravo ostavio momak i sada je ucjenjuje da će postaviti njene fotografije na neke sajtove

Zanima me što se dešava ako ih zaista postavi i što se tu može uraditi

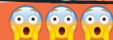
Koliko godina ima tvoja prijateljica?

17

OK. Da li bi mi malo pomogla i rekla kakve su to slike?

Pa... na nekima je bez odjeće ili gotovo bez odjeće, a neke su jako seksi

Odlično je što si se javila jer su zakoni prilično strogi kada je riječ o širenju fotografija osoba mlađih od 18 godina koje ih prikazuju bez odjeće ili polu-gole...

Svako ko postavlja, širi ili šalje takve slike ili video snimke drugima može biti krivično gonjen.

Bivši momak tvoje prijateljice može biti kažnjen što je pravio, širio ili objavljivao takve slike, čak i ako je i on mlađi od 18 godina.

Važi li to čak i ako je pristala da njen momak napravi te fotografije? Ili, ako je ona njemu slala te fotografije?

Da, čak i ako ih je ona slala ili su napravljene uz njenu saglasnost.

Znači, nema veze čije su slike

Da, jer je i pravljenje i čuvanje takvih slika kažnjivo po zakonu.

Znači kažnjivo je čak i ako on samo ima te slike u svom telefonu?

Da. Zapravo se može pokrenuti postupak protiv svakoga ko takvu sliku dobije, ako je ne obriše nego je sačuva ili šalje dalje.

Čak i ako je to njena slika koja prikazuje nju??

Najčešće, samo ako slika prikazuje nekog drugog.

Znači ako se cijela ova priča objavi, moja prijateljica neće biti u problemu?

Neće ona biti u problemu, već njen bivši momak i svako drugi ko postavi fotografije može da bude kažnjen.

Kako se to može prijaviti? Moraju li roditelji da znaju?

I djeca mogu da prijave, sa roditeljima ili bez njih.

U NEKIM ZEMLJAMA, MLADIMA JE DOZVOLJENO DA PRAVE I ČUVAJU SELFIJE SVOG TIJELA, ALI AKO IMAJU DOVOLJNO GODINA, PO ZAKONU, DA MOGU DATI SAGLASNOST ZA SEKSUALNI ODNOS.

KADGOD VLASTI SAZNAJU ZA MOGUĆE KRIVIČNO DJELO, MORAJU SVE DA ISTRAŽE. POLICIJA ISTRAŽUJE ČAK I AKO JE LICE KOJE JE POSTAVILO SLIKE U DRUGOJ DRŽAVI. SLUŽBE ZA DJEČJU ZAŠTITU SE TAKOĐE OBJAVJEŠTAVAJU O OVOME. AKO NEŠTO POKUŠAŠ DA PRIJAVIŠ I POLICIJA TE NE UZME ZA OZBILJNO, POZOV I LINIJU ZA POMOĆ DJECI. DA PRIJAVIŠ SLIKU, PRONAĐI NA OVOM LINKU SVOJU DRŽAVU: WWW.INHOPE.ORG

čat

TVOJA PRIVATNOST I LIČNE INFORMACIJE MORAJU BITI ZAŠTIĆENE.

Da li će policija vidjeti fotografije?

Kada se pokrene postupak, istražitelji moraju da identifikuju žrtve, tako da oni obično vide fotografije. Slike se snimaju kao dokaz, ali je veoma ograničen krug ljudi koji mogu da vide dokaze.

A što se dešava ako njenog bivšeg momka uhapse?

Vlasti uzimaju u obzir težinu i okolnosti krivičnog djela. Cilj je uvijek da kažnjavanje bude djelotvorno, srazmjerno uzrastu i da odvraća od namjere da se to ponovi. Štogaod da vlasti odluče, to je njegova odgovornost, i nije krivica tvoje prijateljice.

A što to može biti?

Novčana kazna, zatvorska kazna, isključenje iz nečega ili može biti upućen na odgovarajuće obučavanje.

Kako ga ona može natjerati da obriše te slike?

Vlasti ga mogu natjerati da obriše slike, ali ona može da razgovara s njim i pomogne mu da shvati posljedice toga što radi.

Dobro, shvatila sam, hvala i doviđenja!!

Ako budeš imala još pitanja, slobodno se javi! Doviđenja.

KADA SE POKRENE KRIVIČNI POSTUPAK

PONEKAD SASLUŠANJE VODI PSIHOLOG. NEKE DRŽAVE OBEZBJEĐUJU DA UVIJEK OSOBA ISTOG POLA VODI RAZGOVOR U SLUČAJU SEKSUALNIH KRIVIČNIH DJELA.

AKO NE GOVORIŠ JEZIK NA KOJEM SE VODI POSTUPAK NA SUDU, TREBA DA DOBIJEŠ PREVODIOCA. RECI TO SVOM ADVOKATU ILI SUDSKOM ORGANU I ONI TREBA TO DA TI OBEZBIJEDE.

TVOJA JE BEZBJEDNOST OD NAJVEĆEG ZNAČAJA. VLASTI MORAJU DA TE ZAŠTITE OD ZASTRAŠIVANJA, OSVETE ILI PONOVRNOG PROGANJANJA. AKO TI JE NEPRIJATNO ILI AKO SE BOJIŠ RAZGOVARAJ SA ODRASLIMA KOJI TI POMAŽU U POSTUPKU.

TVOJA PRIVATNOST TREBA DA BUDE ZAŠTIĆENA. ČAK I AKO GOVORE O TOMÉ ŠTO SE DESILO NA TV ILI NA RADIJU, TVOJE IME I LICE TREBA DA BUDU SKRIVENI OD JAVNOSTI I NE SMIJU SE DATI NIKAKVI DETALJI KOJI MOGU DA DOVEDU DO TOGA DA BUDEŠ IDENTIFIKOVAN.

(...) Sad kad smo se upoznali, da vam kažem par riječi o tome što da očekujete tokom postupka. Pokušaću da govorim jasno, ali ako vam bilo što nije jasno, jednom ili drugom, molim vas da slobodno pitate!

(dijete) Dobro.
(roditelj) Hvala.

Tvoja je zaštita od suštinskog značaja tokom istrage i krivičnog gonjenja. Tvoja prava i najbolji interesi uvijek se moraju poštovati.

(r) Na šta treba da budemo spremni?

Svrha istrage jeste da se utvrdi što se desilo. Tu se prikupljaju dokazi koji će se onda razmotriti na sudu. Bićeš pozvan na saslušanje. Ono što tamo kažeš – tvoje svjedočenje – može da se koristi kao dokaz na sudu, ukoliko ga ne povučeš.

(d) Moram li sve da kažem?

Time što si iskren pomažeš istrazi. To je i tvoja dužnost. Ako je apsolutno neophodno, sudija ili drugi organ vlasti, možda će imati potrebu da ti postavi detaljnija pitanja.

(r) Je li apsolutno neophodno da moj sin svjedoči?

Možda će biti potrebno da vaš sin svjedoči ako policija ne može da dobije dokaze na drugi način, ili, ukoliko Petar želi da svjedoči, biće saslušan.

(r) Gdje treba da idemo?

Dobićete pismo (sudski poziv) u kome će biti navedeno ime i adresa tog organa. U nekim slučajevima, moguće je da ne moraš da ideo na saslušanje lično, već da se to obavi onlajn putem video poziva.

(r) Njemu nije lako da o svemu tome govori. Zar nije dovoljno što je to jednom ispričao?

Policija treba da izbjegava ponavljanje razgovora, tako da on to neće morati ponovo da priča. Iz tog razloga razgovor se može snimati i onda se video snimak može koristiti kao dokaz na sudu. Ali, možda će ipak biti potrebno da on o tome govori ponovo.

(d) Može li mama da ide sa mnom?

Da. Dok ne napuniš 18 godina, roditelj ili pravni zastupnik mora da bude prisutan. Ponekad možeš da izabereš odraslu osobu koju želiš da ide s tobom.

(d) Ko će još biti tamo?

Policijski službenik koji postavlja pitanja, ali ti možeš takođe tražiti da bude prisutan i psiholog. I ja mogu da budem prisutan kao tvoj advokat.

(d) Da li će onaj koji je sve ovo započeo isto biti prisutan?

Treba da se preduzmu mjere da se ne susretneš sa osobom koja te je povrijedila. To je uvijek tako ukoliko drugačije nije u tvom najboljem interesu i ukoliko se ranije razgovaralo s tobom što ti odgovara.

(r) Koliko ja znam lokalne novine su se već raspitivale za ovaj incident ...

U slučaju seksualnih krivičnih djela, štampa ne može da učestvuje u suđenju. I javnost takođe treba da bude isključena svo vrijeme. Saslušanja su uvijek zatvorena. Mediji ne mogu ništa da objave što bi moglo da dovede do mogućnosti da te identifikuju.

(r) Možemo li se nekom obratiti za pomoć?

Ako želite, Petar može da razgovara sa stručnjacima koji će mu pomoći da se nosi sa teretom postupka i krivičnog djela koje mu je nanijeto. Naravno, sva pravna pomoć može mu biti na raspolaganju, kao i mogućnost da se traži pomoć od udruženja i grupa koje se time bave.

DOBIJEŠ SVE INFORMACIJE KOJE ĆE TI POMOĆI DA RAZUMIJEŠ SVOJA PRAVA I KAKVA TI JE POMOĆ NA RASPOLAGANJU. VAŽNO JE DA RAZUMIJEŠ PROCES, SVOJU ULOGU I ŠTO SE DEŠAVA, ISHOD I TROŠKOVE SVOG SLUČAJA.

IMAŠ PRAVO NA PRAVIČNO SUĐENJE. VLASTI MORAJU DA SE POBRINU DA NE BUDEŠ POVRIJEĐEN TOKOM SUĐENJA I DA DOBIJEŠ POMOĆ KOJA TI JE POTREBNA. POSTUPAK NE TREBA DA SE ODLAŽE, ALI NAŽALOST, PONEKAD MOŽE DA TRAJE MJESECIMA, ILI GODINAMA.

TVOJE JE MIŠLJENJE VAŽNO I UVIJEK GA MORAJU SASLUŠATI I RAZMOTRITI. AKO ŽELIŠ, MOŽEŠ DA IZRAZIŠ SVOJE MIŠLJENJE PREKO POSREDNICA – NPR. RODITELJA ILI ADVOKATA.

AKO JE MOGUĆE, INTERVIJU SA DIJECOM SE ODVIJA U PRIJATNIM PROSTORIJAMA KOJE SU PROJEKTOVANE I ADAPTIRANE ZA TE POTREBE. PITAJ POLICIJSKE SLUŽBENIKE ILI SVOG ADVOKATA DA LI JE MOGUĆE DA TI TO OBEZBIJEDE.

advokat

U SLUČAJU DA TE, TAKOĐE, POVRIJEDIO ILI ZLOSTAVLJAO TVOJ RODITELJ ILI PRAVNI ZASTUPNIK, A RADI SE O TVOJIM INTERESIMA, TADA SE POSTAVLJA POSEBAN ZASTUPNIK (STARATELJ "AD LITEM") DA TI POMOGNE I ŠTITI TVOJA PRAVA TAKO DA NIKADA NE DOBEŠ U SITUACIJU DA SE OSLANJAŠ NA OSOBU KOJA TE ZLOSTAVLJA.

DRŽAVA IMA DUŽNOST DA TE ZAŠTITI

Nikome nije dozvoljeno da te povrijedi ili iskorišćava. Tvoje tijelo je samo tvoje. Niko ne može da uradi ništa sa tvojim tijelom što ti ne želiš. Takođe, niko ne može da se poigrava sa tvojim osjećanjima da bi na tebe vršio pritisak. Država je, takođe, obećala da će učiniti sve da te zaštiti.

Gdje je to država obećala?

Države su potpisale Međunarodnu konvenciju, u okviru Savjeta Evrope, 2007. godine na ostrvu Lanzarot u Španiji. Tako da se ta konvencija zove Lanzarot konvencija.

Koje su države uključene?

Uključene su gotovo sve evropske države. One su se saglasile sa Lanzarot konvencijom i obavezale da će štiti tvoja ljudska prava.

O čemu govori ta Konvencija?

Ona zabranjuje seksualno iskorišćavanje i zlostavljanje djece. Bilo ko da povrijedi dijete počinio je krivično djelo. Svrha ove konvencije je da spriječi da se to dešava, da zaštiti one koji su povrijeđeni i da one koji povrijede djecu pozove na odgovornost.

Kako to država može da uradi?

Država ima dužnost da ti kaže koja su tvoja prava tako da možeš da prepoznaš zlostavljanje, da dobiješ seksualno obrazovanje i da učiš o seksualnosti i da znaš kome možeš da se obratiš za pomoć. Država mora da napravi korake da obezbijedi da stručnjaci koji rade sa djecom budu dobro pripremljeni i da rade u tvom najboljem interesu. Oni moraju i da istražuju i da krivično gone ova krivična djela i da sarađuju sa drugim državama u rješavanju ovih problema.

Da li iko provjerava da li država zaista drži to obećanje?

To prati Komitet Lanzarote konvencije. On postavlja pitanja državama i države moraju dati odgovore. Komitet je takođe zainteresovan što misle nevladine i druge organizacije, a takođe ih zanima što misle djeca.

Što je Savjet Evrope?

Savjet Evrope ima 47 država članica sa čitavog evropskog kontinenta. Od 1949. godine Savjet Evrope promovise demokratiju i štiti ljudska prava.

Lanzarot konvencija

Mišljenja izražena u ovoj publikaciji odgovornost su autora i ne odražavaju nužno zvaničnu politiku Savjeta Evrope.

Sva prava si zadržana. Nijedan dio ove publikacije ne smije da se prevede, reprodukuje ili prenosi u bilo kojoj formi niti bilo kojim sredstvima, elektronskim (CD-Rom, Internet, itd.) ili mehaničkim, uključujući fotokopiranje, snimanje ili bilo kakav sistem čuvanja i povlačenja informacija, bez pisane dozvole Direktorata za komunikacije (F-67075 Strasbourg Cedex ili publishing@coe.int).

Urednica: Barbara Németh,
Hintalovonova fondacija za dječja prava

Ilustracije: Hintalovonova fondacija
za dječja prava

Council of Europe Publishing F-67075
Strasbourg Cedex <http://book.coe.int>

© Savjet Evrope, novembar, 2019

Štampano u Savjetu Evrope

Savjet Evrope zahvaljuje se na finansijskoj podršci koju je ovom programu pružio Fond za *okončanje nasilja nad djecom*.

Ova brošura pripremljena je u partnerstvu sa djecom, uz pomoć Hinalovonove fondacije za dječja prava. Djeca su dala vrijedan doprinos u odlučivanju o tome što i kako treba da ti bude objašnjeno.

VIŠE INFORMACIJA:

www.coe.int/children

RECI NAM ŠTO MISLIŠ:

lanzarote.committee@coe.int

CNR

Savjet Evrope je vodeća organizacija za ljudska prava na kontinentu. Obuhvata 47 država, od kojih su 28 članice Evropske unije. Sve države članice Savjeta Evrope potpisale su Evropsku konvenciju o ljudskim pravima, sporazum čiji je cilj zaštita ljudskih prava, demokratije i vladavine prava. Evropski sud za ljudska prava nadgleda primjenu Konvencije u državama članicama.

**End Violence
Against Children**
THE FUND

